

3 กันยายน 2564

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง
บริษัทที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินทุกแห่ง
บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้สถาบันการเงินทุกแห่ง
บริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่มีใช้
สถาบันการเงินทุกแห่ง

ที่ ธปท.ผนส2.ว. 802 /2564 เรื่อง แนวทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับ
ผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (มาตรการแก้หนี้อย่างยั่งยืน)

1. เหตุผลในการออกหนังสือ

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

มีแนวโน้มลุกลามและส่งผลกระทบต่อวงกว้าง ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกมาตรการต่าง ๆ เป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละช่วง โดยเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 ธปท. ได้ออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย เพื่อให้มีการช่วยเหลือลูกหนี้ทุกประเภทในเชิงรุกอย่างทันเหตุการณ์ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 รวมถึงมาตรการเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อย ระยะที่ 1-3 และการชะลอการชำระหนี้สำหรับลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ด้วยสถานการณ์ COVID-19 ในปัจจุบันที่รุนแรงขึ้นกว่าเดิม โดยคาดว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ยาวนาน เป็นวงกว้าง และมีความไม่แน่นอนสูง การช่วยเหลือลูกหนี้ในลักษณะการให้ความช่วยเหลือระยะสั้น อาจไม่ใช่แนวทางที่ดีที่สุดสำหรับลูกหนี้และสถาบันการเงิน ธปท. จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องเร่งส่งเสริมให้มีการแก้ไขหนี้เดิมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบผ่านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระยะยาว เพื่อให้ลูกหนี้มองเห็นภาระหนี้ของตัวเองและวางแผนทางการเงินได้ชัดเจนขึ้น รวมถึงลดค่าใช้จ่ายและการบริหารจัดการของลูกหนี้ โดยคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้ (1) มองสถานการณ์ระยะยาว โดยกำหนดการจ่ายคืนหนี้ให้สะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่สอดคล้องกับรายได้ปัจจุบันที่ลดลงมากและทยอยจ่ายเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้กลับมา (2) สามารถช่วยลูกหนี้จำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว (3) ตรงจุด โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับปัญหาของลูกหนี้แต่ละรายที่มีปัญหาและการฟื้นตัวต่างกัน (4) เป็นธรรมกับทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้ เพื่อให้ทุกฝ่ายผ่านความยากลำบากไปด้วยกัน (5) ไม่สร้างแรงจูงใจ

สนสว90-กส90007 -25640903

กส 900	วันที่ 3 ก.ย. 2564
--------	--------------------

ที่ไม่เหมาะสม (moral hazard) ให้กับลูกหนี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบ เพื่อให้ความช่วยเหลือไปสู่กลุ่มลูกหนี้ที่เป็นเป้าหมายที่แท้จริงอย่างได้ผล และรักษาสมดุลและเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินโดยรวมให้สามารถสนับสนุนเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว **รวมถึงส่งเสริมให้ลูกหนี้สามารถรักษาสภาพคล่องเดิมและได้รับสภาพคล่องใหม่ด้วย**

ธพ. จึงออกหนังสือฉบับนี้เพื่อ (1) กำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระยะยาวอย่างยั่งยืน (2) ผ่อนปรนหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล เพื่อบรรเทาภาระการจ่ายชำระหนี้ ตลอดจนเพิ่มสภาพคล่องให้กับลูกหนี้ที่มีความสามารถในการชำระหนี้เป็นการชั่วคราว ได้ตั้งแต่วันที่ลงนามในหนังสือฉบับนี้เป็นต้นไป และ (3) กำหนดแนวทางการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อเอื้อให้ลูกหนี้สามารถฟื้นตัวได้เร็วขึ้น ทั้งนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระยะยาวอย่างยั่งยืน และแนวทางการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีขอบเขตครอบคลุมถึงลูกหนี้ทุกประเภท คือ ลูกหนี้ธุรกิจขนาดใหญ่ ลูกหนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และลูกหนี้รายย่อย

2. คำจำกัดความ

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

“ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล และผู้ประกอบการรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ ที่มีใช้สถาบันการเงิน

“การปรับปรุงโครงสร้างหนี้” (Debt Restructuring: DR) หมายความว่า การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เกิดจากความเสียด้านเครดิตของลูกหนี้ที่เพิ่มขึ้น¹ ซึ่งแบ่งเป็น

2.1 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ยังไม่ด้อยคุณภาพ (non-NPL) ซึ่งเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะเชิงป้องกัน (pre-emptive) ตั้งแต่เริ่มมีสัญญาณของการมีปัญหาในการชำระหนี้ โดยลูกหนี้ยังไม่เป็นหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL)

2.2 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL) ถือเป็นปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา (Troubled Debt Restructuring: TDR)

¹ ยกเลิกคำจำกัดความ “การปรับปรุงโครงสร้างหนี้” ตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2561 และให้อ้างอิงคำจำกัดความตามหนังสือฉบับนี้แทน

3. แนวทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้

3.1 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระยะยาวอย่างยั่งยืน

ธพท. ส่งเสริมให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจมีแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้ทุกประเภทที่ได้รับผลกระทบให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่ลูกหนี้ได้รับผลกระทบรุนแรงและมีความไม่แน่นอนสูง โดยให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจหารือร่วมกันกับลูกหนี้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และขอให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจคำนึงถึงประโยชน์ที่ลูกหนี้จะได้รับเป็นหลัก โดยปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้และประมาณการกระแสเงินสดของลูกหนี้ในอนาคต ดังนี้

3.1.1 ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระยะยาว คาดการณ์กระแสเงินสดของลูกหนี้เพื่อกำหนดค่างวดไปในอนาคต ตลอดจนอายุสัญญาให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ลูกหนี้ในระยะยาว

3.1.2 ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ โดยกำหนดให้ค่างวดการผ่อนชำระของลูกหนี้สอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้ที่ลดลงในสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยอาจพิจารณาลดค่างวดในช่วงแรกให้ต่ำ เพื่อให้สะท้อนรายได้ของลูกหนี้ที่ลดลงรุนแรง และกำหนดค่างวดในระยะถัดไปในลักษณะทยอยเพิ่มขึ้น (step up) เพื่อให้สะท้อนภาวะเศรษฐกิจและรายได้ของลูกหนี้ที่น่าจะฟื้นตัวใน 1 - 2 ปีข้างหน้า โดยไม่ควรกำหนดค่างวดที่ทำให้ลูกหนี้มีโอกาสสูงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทั้งนี้ ธพท. สนับสนุนให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เป็นการช่วยลดภาระการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้มากกว่าการขยายระยะเวลาการชำระหนี้เพียงอย่างเดียว

ในการหารือร่วมกันกับลูกหนี้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจจะต้องอธิบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับภาระหนี้ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่ โดยเฉพาะประเด็นที่อาจส่งผลเสียต่อลูกหนี้ในอนาคตได้ เช่น ภาระดอกเบี้ยที่อาจเพิ่มสูงขึ้น หรือเงื่อนไขที่หากลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามแล้ว จะไม่ได้รับประโยชน์บางประการ เป็นต้น

3.1.3 ปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยืดหยุ่น โดยสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยปรับเงื่อนไขใหม่ เพื่อรองรับสถานการณ์ความไม่แน่นอนสูงที่รายได้ของลูกหนี้ในอนาคตอาจไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ได้

3.1.4 ปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างรวดเร็วกับลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบ โดยเน้นให้การช่วยเหลือครอบคลุมลูกหนี้ที่อาจมีปัญหาแตกต่างกัน โดย ธพท. สนับสนุนให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยเฉพาะลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อดูแลลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบซึ่งมีจำนวนมากได้อย่างทันการณ์

นอกจากนี้ ธปท. ขอให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจเร่งพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมตั้งแต่เริ่มมีสัญญาณของการมีปัญหาในการชำระหนี้หรือในเชิงป้องกัน (pre-emptive) เพื่อให้ลูกหนี้มีกระแสเงินสดเพียงพอในการดำเนินชีวิตประจำวันหรือดำเนินธุรกิจต่อไปได้ในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว

3.2 การผ่อนปรนหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล

ประเภทสินเชื่อ	มาตรการการรักษาและเสริมสภาพคล่อง
1. บัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ	<ul style="list-style-type: none"> ● การลดอัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำของบัตรเครดิต ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำของยอดคงค้างทั้งสิ้น สำหรับปี 2565 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 สำหรับปี 2566 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8 และตั้งแต่ปี 2567 เป็นต้นไป ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ● การขยายวงเงินบัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ (ไม่รวมสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน) จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565² ให้แก่ลูกหนี้ที่มีความจำเป็นต้องใช้วงเงินเพิ่มเติม และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนหรือกระแสเงินสดหมุนเวียนเฉลี่ยต่อเดือนในบัญชีเงินฝากต่ำกว่า 30,000 บาท ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ขยายเพดานวงเงินเป็น 2 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนหรือกระแสเงินสดหมุนเวียนเข้าเฉลี่ยต่อเดือนในบัญชีเงินฝาก - ไม่จำกัดจำนวนผู้ให้สินเชื่อ สำหรับกรณีสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ
2. สินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล	การขยายวงเงินและระยะเวลาการชำระคืนสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565 ให้แก่ลูกหนี้ที่มีความจำเป็นต้องใช้วงเงินสินเชื่อเพิ่มเติม เป็นรายละไม่เกิน 40,000 บาท และกำหนดระยะเวลาการชำระคืนสินเชื่อแต่ละสัญญาไม่เกิน 12 เดือนนับแต่

² เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนปรนที่กำหนด หากพบว่ามียอดหนี้ที่ยังคงมีวงเงินสินเชื่อเกินกว่าวงเงินปกติตามที่กำหนดในประกาศ ธปท. ที่ สนส. 11/2563 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ประกาศ ธปท. ที่ สนส.12/2563 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และหนังสือที่ ธปท.ผกส.(01)ว.977/2563 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถให้ลูกหนี้ทยอยชำระหนี้แต่ไม่สามารถให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้รายดังกล่าวเพิ่มได้อีกจนกว่าจะได้ลดวงเงินให้ต่ำกว่าวงเงินที่กำหนดตามประกาศและหนังสือดังกล่าว

ประเภทสินเชื่อ	มาตรการการรักษาและเสริมสภาพคล่อง
	วันสิ้นเดือนของการเบิกเงินกู้ครั้งแรก อย่างไรก็ตามก็ดี กรณีปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สามารถขยายระยะเวลาการชำระคืนแต่ละสัญญาได้เกินกว่า 12 เดือน

3.3 แนวทางการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สำหรับลูกหนี้ทุกประเภท ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566 ให้สถาบันการเงินดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ให้สถาบันการเงินจัดกลุ่มลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบและมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็น 2 กลุ่ม โดยจำแนกตามวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

(1) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้โดยกำหนดเงื่อนไขในการช่วยลดภาระการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ที่มากกว่าการขยายระยะเวลาการชำระหนี้เพียงอย่างเดียว เช่น การลดดอกเบี้ยคงค้าง การลดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาซึ่งทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate: EIR) ลดลง หรือ อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยตามสัญญาลดลง หรือผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้อื่น (กรณีนี้รวมถึงการปรับเงื่อนไขบางประการที่ให้ประโยชน์แก่ลูกหนี้ เช่น การตัดชำระเงินต้นก่อนดอกเบี้ยตามความเหมาะสม) การรับโอนสินทรัพย์เพื่อชำระหนี้ การรับทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน การปรับลักษณะของหนี้จากหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาวร่วมกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้วิธีอื่นที่ช่วยลดภาระให้แก่ลูกหนี้ รวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ร่วมกับการให้สินเชื่อเพิ่มเติมแก่ลูกหนี้

(2) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้โดยการขยายระยะเวลาเพียงอย่างเดียว เช่น การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ การให้ระยะเวลาปลอดหนี้เงินต้นและ/หรือดอกเบี้ย (grace period) รวมถึงการปรับลักษณะของหนี้จากหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาว

3.3.2 การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง

(1) กรณีที่สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) ให้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองสำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ดังกล่าว ดังนี้

(1.1) การจัดชั้น

(1.1.1) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้ที่ยังไม่ด้อยคุณภาพ (Non-NPL) สถาบันการเงินสามารถจัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าวเป็นชั้นที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing หรือ stage 1) ได้ทันที โดยไม่ต้องรอติดตามผลการปฏิบัติตามเงื่อนไข

ของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หากมีการระบุนายละเอียดและเงื่อนไขการจ่ายชำระหนี้ในข้อตกลงหรือสัญญาใหม่ไว้ชัดเจน และพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวได้

(1.1.2) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL)

สถาบันการเงินสามารถจัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าวเป็นชั้น performing หรือ stage 1 ได้ หากลูกหนี้สามารถชำระเงินตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่ได้ติดต่อกันเป็นเวลา 3 เดือนหรือ 3 งวดการชำระเงิน แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า

(1.1.3) การให้สินเชื่อเพิ่มเติม (new money) เพื่อเป็นเงินทุน

หรือเพื่อเสริมสภาพคล่องให้ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องในระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินสามารถจัดชั้นสินเชื่อเพิ่มเติมเป็นชั้น performing หรือ stage 1 ได้ทันที หากพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ่ายชำระหนี้ตามข้อตกลงหรือสัญญาใหม่ได้

(1.1.4) การพิจารณาเปลี่ยนการจัดชั้นเป็นชั้นที่มีการเพิ่มขึ้น

อย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing หรือ stage 2) ให้สถาบันการเงินพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้จากจำนวนวันค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยที่เกินกว่า 30 วัน หรือ 1 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระตามสัญญาหรือข้อตกลง

(1.2) การกันเงินสำรอง

ในกรณีที่การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (EIR) เดิมไม่สะท้อนประมาณการกระแสเงินสดที่จะได้รับจากสินเชื่อนั้นแล้ว สถาบันการเงินสามารถใช้ EIR ใหม่เป็นอัตราคิดคำนวณมูลค่าปัจจุบันของสินเชื่อที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้

(2) กรณีที่สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (2) และลูกหนี้อื่นที่ไม่ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาเปลี่ยนการจัดชั้นเป็นชั้น under-performing หรือ stage 2 ให้สถาบันการเงินนำแนวทางการพิจารณาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Significant Increase in Credit Risk: SICR) ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1 มาใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นได้

ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินมีมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ตามหนังสือฉบับนี้ สถาบันการเงินสามารถคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (expected credit loss) จากยอดสินเชื่อคงค้างเฉพาะส่วนของวงเงินที่เบิกใช้แล้ว โดยไม่ต้องคำนวณผลขาดทุนดังกล่าวสำหรับวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ (unused credit line)

สำหรับลูกหนี้ที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 ถึง 31 ธันวาคม 2564 ซึ่งเป็นไปตามที่ระบุในข้อ 3.3.1 สถาบันการเงินสามารถนำหลักเกณฑ์การจัดชั้นและ

การกันเงินสำรองตามข้อ 3.3.2 ของหนังสือฉบับนี้มาถือปฏิบัติกับลูกหนี้รายดังกล่าวได้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 ถึง 31 ธันวาคม 2566 โดยในระหว่างปี 2564 สถาบันการเงินยังคงสามารถถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามหนังสือที่ ธพท.ผนส.(23)ว. 276/2563 เรื่อง แนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 ได้

อย่างไรก็ดี ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบ ขอให้สถาบันการเงินคำนึงถึงประโยชน์ที่ลูกหนี้จะได้รับเป็นหลัก โดยหาก ธพท. เห็นว่า สถาบันการเงินมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้รายใดเพื่อให้เข้าเงื่อนไขการปฏิบัติตามหลักการจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามข้อ 3.3.2 (1) โดยไม่ได้เป็นการช่วยเหลือลูกหนี้อย่างแท้จริง ธพท. อาจสั่งการให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองเพิ่มเติม หรือปรับการจัดประเภทลูกหนี้จากวิธีตามข้อ 3.3.1 (1) เป็นวิธีตามข้อ 3.3.1 (2) ได้

นอกจากนี้ สำหรับลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ SMEs ตามการจัดประเภทลูกหนี้ของสถาบันการเงินแต่ละแห่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ที่อยู่ระหว่างกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แต่ไม่สามารถปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แล้วเสร็จได้ทันภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2564 สถาบันการเงินสามารถงดการจัดชั้นให้กับลูกหนี้ดังกล่าวได้ไม่เกินวันที่ 31 มีนาคม 2565 เพื่อให้สถาบันการเงินและลูกหนี้มีเวลาเพียงพอในการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้อย่างเหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องไม่ถือว่าช่วงระยะเวลาคงการจัดชั้นในระหว่างการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นเหตุแห่งการผิดเงื่อนไขการชำระหนี้ตามสัญญา และไม่สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราผิดนัด หรือเรียกเก็บค่าบริการ เบี้ยปรับ หรือ ค่าใช้จ่ายอื่นใดเพิ่มเติมจากลูกหนี้ได้

3.4 แนวปฏิบัติเรื่องอื่น ๆ

3.4.1 แนวทางการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือและแนวทางการพิจารณาจัดกลุ่มลูกหนี้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และแนวทางการให้บริการแก่ลูกหนี้ที่คำนึงถึงการช่วยบรรเทาภาระหนี้ของลูกหนี้เพื่อให้ลูกหนี้สามารถกลับมาชำระหนี้ได้เมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง ตามเอกสารแนบ 2

3.4.2 การรายงานข้อมูลการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้

(1) การรายงานข้อมูลต่อ ธพท. ให้สถาบันการเงินรายงานข้อมูลการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ภายใต้ข้อ 3.3 มายัง ธพท. ในชุดข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ (Debt Restructuring Detail: DS_DRD) เพื่อประโยชน์ในการติดตามสถานการณ์การให้ความช่วยเหลือเป็นรายเดือน ภายใน 21 วัน นับจากวันสิ้นเดือน ตามที่ฝ่ายบริหารข้อมูลและดาต้าอานาไลติกส์จะแจ้งสถาบันการเงินต่อไป

(2) การรายงานข้อมูลต่อบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (NCB) ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจรายงานวันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไปยัง NCB เฉพาะการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่เป็นลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL) สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ยังไม่ด้อยคุณภาพ (non-NPL) ซึ่งเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะเชิงป้องกัน (pre-emptive) ทั้งที่มีส่วนสูญเสียและไม่มีส่วนสูญเสีย ไม่ต้องรายงานวันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไปยัง NCB

3.4.3 การสื่อสารมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้

ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสื่อสารมาตรการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้ลูกหนี้ทราบ และชี้แจงรายละเอียดข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมการให้ความรู้แก่ลูกหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้เข้าใจและปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสมกับสถานะของลูกหนี้ นอกจากนี้ ต้องจัดให้มีการสื่อสารภายในองค์กร โดยเฉพาะพนักงานสาขาและ call center ทราบและถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ลูกหนี้ได้อย่างทันทั่วถึง

ธปท. คาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจจะดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบได้สอดคล้องและทันการณ์กับปัญหาของลูกหนี้แต่ละราย ซึ่งจะช่วยเป็นกันชน (cushion) ให้ลูกหนี้ต่อแรงกดดันจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนด้านต่าง ๆ และส่งผลให้สถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจ และลูกหนี้สามารถผ่านพ้นวิกฤตครั้งนี้ไปด้วยกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)

ผู้ว่าการ

ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2

โทรศัพท์ 0 2283 6837, 0 2283 6460, 0 2283 6542

0 2356 7363, 0 2283 6774, 0 2356 7375, 0 2283 6928 (สำหรับข้อ 3.2)

อีเมล CP2-RPD2@bot.or.th

RB1-RPD2@bot.or.th (สำหรับข้อ 3.2)

แนวทางการพิจารณาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (SICR)
เป็นการชั่วคราวสำหรับลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะการขยายเวลาตามข้อ 3.3.1 (2)
และลูกหนี้อื่นที่ไม่ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ตามที่ ธปท. ได้ขอให้สถาบันการเงินแต่ละแห่งกำหนดนโยบายภายในเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Significant Increase in Credit Risk: SICR) นั้น

ธปท. ได้จัดทำแนวทางการพิจารณาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (SICR) เบื้องต้นในการพิจารณาว่า ลูกหนี้ อาจมีการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญจนนำไปสู่การพิจารณาปรับชั้นสินทรัพย์ เพื่อสถาบันการเงินสามารถใช้เป็นการชั่วคราวในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะการขยายเวลาตามข้อ 3.3.1 (2) และลูกหนี้อื่นที่ไม่ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 ถึง 31 ธันวาคม 2566 ดังนี้

1. นโยบายของ สง. ควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาข้อบ่งชี้ (indicators) ที่จะส่งผลกระทบต่อลดลงของความสามารถในการชำระหนี้หรือการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญ โดยตามแนวทางสากล ควรพิจารณาข้อบ่งชี้ 2 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการค้างชำระ และ 2) ด้านฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการชำระหนี้ ซึ่งครอบคลุมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วและอาจเกิดขึ้นในอนาคต

2. หากข้อบ่งชี้ที่กำหนดตามนโยบายของ สง. ส่งสัญญาณเตือน สง. ควรวิเคราะห์และทบทวน เพื่อพิจารณาผลที่มีต่อการลดลงของความสามารถในการชำระหนี้หรือการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญ และพิจารณาปรับชั้นสินทรัพย์จาก performing (stage 1) เป็น under-performing (stage 2) ทั้งนี้ หากพิจารณาแล้วยังคงการจัดชั้นเดิม สถาบันการเงินควรมีหลักฐานประกอบการพิจารณาไว้

3. แนวทางเบื้องต้นในการพิจารณา SICR¹

(3.1) **ด้านการค้างชำระ:** มีข้อบ่งชี้ว่าลูกหนี้ อาจไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ หรือไม่มีกระแสเงินสดรองรับการชำระหนี้ จนอาจส่งผลให้ลูกหนี้มีวันค้างชำระเกินกว่า 30 วัน หรือ 1 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระตามสัญญาหรือข้อตกลง

(3.2) **ด้านฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการชำระหนี้:** มีข้อบ่งชี้ว่าลูกหนี้ อาจมีความสามารถในการชำระหนี้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก

- ฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานมีแนวโน้มเสื่อมถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ
- ลูกหนี้ถูกดำเนินคดีทางกฎหมายซึ่งส่งผลกระทบต่อฐานะการเงิน
- อันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิต (Internal Rating) ของลูกหนี้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

¹ สง. อาจมีแนวทางในการพิจารณา SICR ที่แตกต่างหรือเพิ่มเติมจากแนวทางนี้ได้

แนวทางการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง

1. การกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือ

สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจจะต้องมีนโยบายการให้ความช่วยเหลือและแนวทางการพิจารณา ลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวอย่างชัดเจน โดยอาจพิจารณาในระดับอุตสาหกรรม หรือระดับพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงจัดให้มี product program สำหรับลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ micro SMEs¹ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้จำนวนมากได้อย่างรวดเร็วและทันการณ์

2. การจัดกลุ่มลูกหนี้

สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจต้องติดตามสถานะของลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างใกล้ชิด และกำหนดนโยบายการจัดกลุ่มลูกหนี้ตามหลักการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต โดยจัดให้มีกระบวนการพิจารณาที่เหมาะสม เป็นไปตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่ดีสอดคล้องกับกระบวนการภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ โดยสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถใช้ดุลยพินิจประกอบการพิจารณาการจัดกลุ่มลูกหนี้ และดำเนินการอย่างดีที่สุด (best effort) ในการประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และเมื่อจัดกลุ่มลูกหนี้แล้ว ให้พิจารณาช่วยเหลือลูกหนี้ให้เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ซึ่งสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถใช้ข้อมูลจากหลายมิติเป็นแนวทางในการพิจารณา เช่น

(2.1) การพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ เช่น ข้อมูลสถิติและข้อมูลการชำระหนี้ การพิจารณาลักษณะความเสี่ยงของลูกหนี้ (risk profile) ภาระหนี้ที่ลูกหนี้ได้ผ่อนชำระหนี้มาแล้ว เปรียบเทียบกับมูลค่าของหลักประกัน รวมทั้งการใช้แบบจำลองภายใน (internal model) และการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่ง (data analytics) เป็นต้น

(2.2) การพิจารณาลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น ข้อมูลจากการทำแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ ลูกหนี้ ข้อมูลที่ลูกหนี้แจ้งแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ เอกสารจากนายจ้างที่แสดงให้เห็นว่าลูกหนี้มีรายได้ที่ลดลง ประวัติการเข้าร่วมมาตรการที่ผ่านมา อาชีพของลูกหนี้ว่าอยู่ในอาชีพหรือสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบ พื้นที่ที่ลูกหนี้ประกอบอาชีพ เป็นต้น การพิจารณาผลกระทบและแนวโน้มการฟื้นตัวในอนาคตต่อธุรกิจจากการวิเคราะห์อุตสาหกรรม (sector) จากบทวิเคราะห์หรือข่าวสารจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ อาทิ ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น โดยให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบันทึกข้อมูลเหล่านี้ไว้ในฐานข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

¹ ทั้งนี้ สามารถรวมถึงลูกหนี้ SMEs ด้วย

3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

กรณีสถาบันการเงินมีบุคลากรจำนวนจำกัดในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธปท. อนุโลมให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อสามารถทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ โดยต้องกำหนดแนวนโยบายและการควบคุมภายในที่ชัดเจน โปร่งใส และจัดให้มีการถ่วงดุลอำนาจกันอย่างเป็นอิสระ (check and balance)

4. แนวทางการให้บริการแก่ลูกหนี้

สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจต้องคำนึงถึงการช่วยบรรเทาภาระหนี้ของลูกหนี้เพื่อให้ลูกหนี้สามารถกลับมาชำระหนี้ได้เมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง และไม่ทำให้ลูกหนี้มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นจากภาระหนี้เดิมจนเกินสมควร รวมทั้งต้องอำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลอย่างเพียงพอ โดยสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มี

(4.1) ช่องทางและกระบวนการที่สะดวกให้ลูกหนี้สามารถสอบถามข้อมูลการเข้าร่วมมาตรการ และทำข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามตัวอย่างที่ระบุในข้อ 5 ของเอกสารแนบนี้

(4.2) ข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงพอเพื่อให้ลูกหนี้ใช้ประกอบการตัดสินใจ โดยควรเปิดเผยข้อมูลให้ลูกหนี้ทราบเป็นอย่างน้อย เช่น ข้อมูลแสดงการเปรียบเทียบภาระหนี้เดิมและภาระหนี้ใหม่ จำนวนภาระหนี้ที่เพิ่มขึ้น จำนวนงวดที่เพิ่มขึ้น ดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ต้องชำระเพิ่มขึ้นเนื่องจากการพักชำระหนี้หรือการลดค่างวด เป็นต้น

(4.3) กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการที่อำนวยความสะดวกให้แก่ลูกหนี้ และไม่กำหนดให้ลูกหนี้ต้องจัดส่งเอกสารหรือข้อมูลที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

(4.4) กรณีลูกหนี้รายย่อย นอกจากการดำเนินการตาม (4.1) – (4.3) แล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

(4.4.1) จัดให้มีทางเลือกการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบสำหรับสินเชื่อแต่ละประเภท ซึ่งสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณาให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความเสี่ยงและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามนโยบายหรือหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจแต่ละราย

(4.4.2) ให้ชะลอการยึดทรัพย์ (ที่อยู่อาศัยหรือยานพาหนะที่ลูกหนี้ใช้สร้างรายได้) สำหรับลูกหนี้ที่มีพฤติกรรมการชำระหนี้ที่ดีมาโดยตลอด และให้ความร่วมมือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ยังคงมีที่อยู่อาศัย สามารถปฏิบัติตามหลักการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) และลดปัญหาสังคม

(4.4.3) ในกรณีที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้ บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ โดยการรับโอนหนี้ หรือเปลี่ยนประเภทหนี้ไปเป็นสินเชื่อ term loan สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจไม่ต้องยกเลิกการใช้บัตรหรือบัญชีของลูกหนี้รายนั้น โดยวงเงินของสินเชื่อที่เปลี่ยนประเภทใหม่ เมื่อรวมกับยอดคงเหลือของวงเงินเดิมแล้ว ต้องไม่เกินกว่าวงเงินที่เคยอนุมัติตลอดระยะเวลาที่ลูกหนี้ยังคงผ่อนชำระสินเชื่อที่เปลี่ยนประเภทใหม่ดังกล่าว

ทั้งนี้ ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ดังกล่าว สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ พึงระมัดระวังมิให้เป็นภาระหลักเล็งหลักเกณฑ์อื่นที่ ธปท. กำหนด เช่น หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรอง และการคำนวณดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม เป็นต้น

5. แนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ SMEs และการทำข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(5.1) หลักการ

(5.1.1) **กรณีลูกหนี้:** เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ SMEs ที่ได้มีการทำสัญญาสินเชื่อกับสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจไว้แล้ว และลูกหนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิสูจน์และยืนยันตัวตนแล้ว โดยให้ลูกหนี้สามารถพิจารณาตอบรับเงื่อนไขการช่วยเหลือและทำข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวกขึ้น โดยลูกหนี้ไม่จำเป็นต้องเดินทางมาสำนักงานใหญ่ หรือสาขาของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ ภายใต้หลักการที่ลูกหนี้จะต้องได้รับข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจและจะต้องได้รับหลักฐานเพื่อใช้อ้างอิงในภายหลังได้

(5.1.2) **กรณีสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ:** เป็นช่องทางให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถนำเสนอทางเลือกและเงื่อนไขการชำระหนี้ ที่เหมาะสมตามศักยภาพของลูกหนี้ และสามารถเข้าถึงลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ SMEs ที่มีจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ทั้งนี้ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งหลักการของการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(5.2) ตัวอย่างแนวทาง

สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณาเลือกแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้และการทำข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกหนี้ตามความเหมาะสมตามแต่ละกรณี ภายใต้การบริหารความเสี่ยงที่รัดกุมของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ โดยมีตัวอย่างแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

ช่องทางการติดต่อระหว่างลูกหนี้กับสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ	1. การพิสูจน์ตัวตนว่าเป็นลูกหนี้จริง	2. การนำเสนอแนวทางการให้ความช่วยเหลือหรือเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	3. การตอบรับการช่วยเหลือหรือการลงนามในข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้
1. โทรศัพท์	สอบถามข้อมูลที่สามารถบ่งชี้ตัวตนของลูกหนี้ได้อย่างน้อย 2 คำถาม และให้ลูกหนี้แจ้งยืนยันหมายเลขโทรศัพท์ที่จะใช้รับความช่วยเหลือ ทำข้อตกลงหรือรับข้อมูลปรับปรุงโครงสร้างหนี้	<p>เจรจาแนวทางการให้ความช่วยเหลือหรือเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยบันทึกเสียงการสนทนา และ</p> <p>1) ส่งเอกสารสรุปรายละเอียดการให้ความช่วยเหลือหรือข้อกำหนดและเงื่อนไขในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ลูกหนี้ทางไปรษณีย์หรืออีเมล หรือ</p> <p>2) ส่ง SMS แจ้งข้อมูลสาระสำคัญของการให้ความช่วยเหลือหรือข้อกำหนดและเงื่อนไขในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ลูกหนี้ (หรือแนบ link ที่มีข้อมูลสาระสำคัญดังกล่าว)</p>	ใช้การยืนยันของลูกหนี้กับพนักงานของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งได้มีการบันทึกเสียงการสนทนา ²
2. mobile application	ตรวจสอบจาก PIN ที่ลูกหนี้กำหนดไว้สำหรับ log-in เข้าใช้งาน	1) เจรจาหรือให้ข้อมูลกับลูกหนี้ตามแนวทางการให้ความช่วยเหลือ หรือเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ส่งให้ลูกหนี้ ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยอาจพิจารณาเจรจาผ่าน VDO call และบันทึกเทปร่วมด้วยก็ได้	ลูกหนี้ใส่ PIN อีกครั้ง เพื่อยืนยัน โดยอาจพิจารณาให้ลูกหนี้ใส่ OTP เพิ่มด้วยก็ได้
3. Web link โดยการส่งทาง SMS หรือบริการ social media อื่น จาก official account (เช่น Line Official / Line Connect)	ตรวจสอบข้อมูลที่ลูกหนี้กรอกมาในช่องทางที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจกำหนด และให้ลูกหนี้แจ้งยืนยันหมายเลขโทรศัพท์ที่จะใช้รับความช่วยเหลือ ทำข้อตกลง หรือรับข้อมูลปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยอาจพิจารณาทำ VDO call และบันทึกเทปร่วมด้วยก็ได้ ทั้งนี้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจจะกำหนดให้	2) ลูกหนี้กดเลือกรับความช่วยเหลือ หรือเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามรายการที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจได้แสดงไว้ และ/หรือ มีช่องทางให้ลูกหนี้กรอกแนวทางที่ลูกหนี้ประสงค์	<p>1) กรณีที่มีการกำหนดให้มีการลงทะเบียน: ลูกหนี้ใส่ password ที่สร้างไว้เพื่อยืนยัน หรือ</p> <p>2) กรณีที่ไม่กำหนดให้มีการลงทะเบียน: ลูกหนี้ใส่ OTP ที่ได้รับเพื่อยืนยัน</p>

² กรณีนี้ ไม่ถือเป็นการทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ช่องทางการติดต่อระหว่างลูกหนี้กับสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ	1. การพิสูจน์ตัวตนว่าเป็นลูกหนี้จริง	2. การนำเสนอแนวทางการให้ความช่วยเหลือหรือเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	3. การตอบรับการช่วยเหลือหรือการลงนามในข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้
	มีการลงทะเบียน เพื่อสร้าง username / password ก่อนเข้าสู่ระบบก่อนหรือไม่ก็ได้	จะได้รับการช่วยเหลือหรือเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เอง	

ทั้งนี้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถนำตัวอย่างแนวทางข้างต้นมาใช้กับผู้กู้ร่วมผู้ค้ำประกัน หรือผู้จำนอง ในทำนองเดียวกับลูกหนี้ได้ นอกจากนี้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณาใช้แนวทางอื่นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อย และลูกหนี้ SMEs และการทำข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้ นอกจากนี้จากตัวอย่างที่ระบุในข้างต้นได้ โดยให้ถือปฏิบัติให้สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งหลักการของการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(5.3) การบริหารความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ

(5.3.1) สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดทำขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ และการทำข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ที่ผ่านการอนุมัติตามขั้นตอนภายในขององค์กร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บริการลูกหนี้ โดยมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง

(5.3.2) สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันและมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ เช่น การเก็บรักษาข้อมูลที่รัดกุม การตรวจสอบและเฝ้าระวังการแอบอ้างเพื่อให้เชื่อว่าเป็นการให้บริการของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ

(5.3.3) สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดเก็บหลักฐานการติดต่อลูกหนี้ การพิสูจน์ยืนยันตัวตน การเลือกรับเงื่อนไขของลูกหนี้ และการทำข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ข้อความ ภาพ เสียง และบันทึกรายละเอียดการทำรายการ (transaction log หรือ application log) ให้มีรายละเอียดเพียงพอในการใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์และยืนยันการแสดงเจตนาเข้าร่วมมาตรการหรือเข้าทำข้อตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้กับสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ

(5.4) การดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(5.4.1) สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจต้องถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (market conduct) อาทิ การนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจน ครบถ้วน และเพียงพอต่อการตัดสินใจของลูกหนี้ด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง

การจัดให้มีระบบดาวนโหลดเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการส่งเอกสารยืนยันการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามช่องทางที่เหมาะสม ทั้งนี้ ในช่วงการเปลี่ยนผ่านจากการใช้สัญญาที่มีการลงนามต่อหน้าเป็นสัญญาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ขอให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจพิจารณาจัดส่งสัญญาหรือเอกสารที่แสดงรายละเอียดข้อตกลงใหม่หรือการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้ด้วย โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับภาระหนี้ ค่างวด อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาชำระคืน และข้อมูลอื่นที่จำเป็น เพื่อลดข้อผิดพลาดและข้อโต้แย้งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

(5.4.2) สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีการสื่อสารข้อมูลการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ชัดเจนผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ศูนย์บริการข้อมูลลูกค้า (call center) สาขา และการให้บริการผ่านช่องทางออนไลน์ รวมทั้งต้องให้ข้อมูลและคำแนะนำแก่ลูกหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้สามารถใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจต้องการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือกับลูกหนี้ธุรกิจขนาดใหญ่ ก็ให้สามารถนำหลักการและแนวทางตามที่ระบุในข้อ (5.1) – (5.4) ข้างต้น ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งหลักการของการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มาปรับใช้กับลูกหนีดังกล่าวได้

คำถาม - คำตอบแบบท้ายหนังสือเวียนที่ ธพท.ผนส2.ว.802/2564

เรื่อง แนวทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(มาตรการแก้หนี้ที่ยั่งยืน)

เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2565

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระยะยาวอย่างยั่งยืน		
1	ในการ “ประมาณการกระแสเงินสดของลูกหนี้ในอนาคต” และ “คาดการณ์กระแสเงินสดของลูกหนี้เพื่อกำหนดค่างวดไปในอนาคต” ตามที่ระบุในข้อ 3.1 และ 3.1.1 ตามลำดับนั้น สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจควรดำเนินการอย่างไร	ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจใช้หลักการของ best effort ในการประมาณการหรือคาดการณ์กระแสเงินสดเพื่อกำหนดค่างวดของลูกหนี้ไปในอนาคต อย่างไรก็ดี เนื่องจากสถานการณ์การระบาดยังมีความไม่แน่นอน ดังนั้น กระแสเงินสดที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจได้ประมาณการหรือคาดการณ์ไว้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป
2	ตามที่ระบุในข้อ 3.1.2 ว่า “ไม่ควรกำหนดค่างวดที่ทำให้ลูกหนี้มีโอกาสสูงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้” ขอให้ยกตัวอย่างข้อยกเว้นในเรื่องดังกล่าว	การกำหนดค่างวดเป็นจำนวนเงินที่สูงกว่าค่างวดปกติอย่างมาก ณ วันสิ้นระยะเวลาของสัญญา (balloon payment) โดยที่ไม่มีข้อมูลสนับสนุนว่าลูกหนี้จะสามารถปฏิบัติได้ ถือเป็น “การกำหนดค่างวดที่ทำให้ลูกหนี้มีโอกาสสูงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้” ทั้งนี้ ตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนการที่ลูกหนี้อาจดำเนินการได้ เช่น กรณีมีแนวทางว่าลูกหนี้จะขายทรัพย์สินหรือหลักประกันเพื่อนำมาชำระหนี้ตามจำนวนเงินดังกล่าว ตามแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นต้น
3	“การปรับโครงสร้างหนี้แบบยืดหยุ่น” ตามที่ระบุในข้อ 3.1.3 หมายความว่าอย่างไร	การปรับโครงสร้างหนี้แบบยืดหยุ่น หมายความว่า สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยปรับเปลี่ยนเงื่อนไขใหม่ได้ในช่วงที่สถานการณ์มีความไม่แน่นอนสูง เพื่อให้สอดคล้องกับรายได้ในอนาคตของลูกหนี้ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปจากที่คาดการณ์ไว้
การผ่อนปรนหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล		
การขยายเพดานวงเงินบัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล		
4	การขยายเพดานวงเงินสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สำหรับลูกหนี้ที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท จาก 1.5 เท่า เป็น ไม่เกิน 2 เท่าของรายได้ ตามหนังสือเวียนฉบับนี้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถขยายวงเงินให้แก่ลูกหนี้ทั้งรายใหม่และรายเดิมใช่หรือไม่ และสำหรับลูกหนี้รายเดิม ยังต้องจัดให้มีช่องทางเพื่อให้ลูกหนี้สามารถแจ้งความประสงค์ขอรับความช่วยเหลือหรือไม่	สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณาขยายวงเงินสินเชื่อให้แก่ลูกหนี้ทั้งรายเดิมและรายใหม่ได้ทุกรายเป็นการชั่วคราว โดยพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้และความจำเป็นในการใช้วงเงินของลูกหนี้ หรืออยู่ในเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ก็ได้ ทั้งนี้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถขยายวงเงินเพิ่มให้ลูกหนี้รายเดิมได้ โดยต้องได้รับความยินยอมจากลูกค้ำก่อนหรือเมื่อลูกค้ำร้องขอ โดยสามารถใช้ช่องทางที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจใช้ในการติดต่อกับลูกค้ำอยู่แล้วในกรณีเป็นการเพิ่มวงเงินตามการพิจารณาปกติ สำหรับกรณีดำเนินการ

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		ร่วมกับการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ใช้ช่องทางที่เตรียมไว้สำหรับการขอรับความช่วยเหลือ
5	<p>ในทางปฏิบัติ สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณาได้ตาม risk appetite ของตนเอง หรือเป็น mandate ที่ต้องดำเนินการ และเมื่อสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจขยายวงเงินสินเชื่อให้แก่ลูกหนี้ จาก 1.5 เป็น 2 เท่าตามมาตรการแก้หนี้ที่ยั่งยืนแล้ว ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการ 31 ธันวาคม 2565 ควรดำเนินการอย่างไร</p>	<p>สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณาขยายวงเงินสินเชื่อได้ตาม risk appetite ของตนเอง และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนปรนตามที่กำหนด หากพบว่ามีลูกหนี้ที่มีวงเงินสินเชื่อเกินกว่าวงเงินปกติตามที่กำหนดในประกาศ ธพท. ที่ สนส.11/2563 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจ บัตรเครดิต และประกาศ ธพท. ที่ สนส.12/2563 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ <u>สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสามารถให้ลูกหนี้ทยอยจ่ายชำระหนี้ แต่ไม่สามารถให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้รายดังกล่าวเพิ่มได้อีกจนกว่าจะได้ลดวงเงินให้ต่ำกว่าวงเงินที่กำหนดตามประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง</u></p> <p>ตัวอย่าง</p> <p>กรณีที่ 1 ลูกหนี้มีหนี้ที่ต้องชำระคืนมากกว่าวงเงินปกติที่ได้รับ นาย ก มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาท ปกติได้รับวงเงิน 15,000 บาท ต่อมา นาย ก ขอปรับวงเงินเพื่อเพิ่มสภาพคล่องเป็น 20,000 บาทตามมาตรการผ่อนปรนที่กำหนด และเมื่อสิ้นสุดมาตรการผ่อนปรน นาย ก เบิกใช้เงินไปจำนวน 17,000 บาท ผู้ประกอบธุรกิจสามารถให้ นาย ก ทยอยจ่ายชำระหนี้ต่อไปได้ โดยไม่สามารถให้เม็ดเงินเพิ่มกับนาย ก จนกว่าหนี้ดังกล่าวจะลดต่ำกว่า 15,000 บาท</p> <p>กรณีที่ 2 ลูกหนี้มีหนี้ที่ต้องชำระคืนน้อยกว่าวงเงินปกติที่ได้รับ นาย ข มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาท ปกติได้รับวงเงิน 15,000 บาท ต่อมา ผู้ประกอบธุรกิจเห็นว่านาย ข มีความสามารถในการชำระหนี้จึงปรับเพิ่มวงเงินเป็น 20,000 บาทตามมาตรการผ่อนปรนที่กำหนด และเมื่อสิ้นสุดมาตรการดังกล่าว นาย ข มีหนี้ทั้งหมด 14,000 บาท ผู้ประกอบธุรกิจสามารถปรับวงเงินนาย ข ให้เป็นปกติที่ 15,000 บาทได้ โดยผู้ประกอบธุรกิจยังให้เม็ดเงินเพิ่มกับนาย ข ได้อีก 1,000 บาท</p>
6	<p>กรณีที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจ ให้สินเชื่อบัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลแก่ลูกหนี้ที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท จาก 1.5 เท่า เป็นไม่เกิน 2 เท่าของรายได้ ซึ่งเป็นการให้สินเชื่อแบบ Revolving ภายหลัง</p>	<p>หลังสิ้นสุดมาตรการผ่อนปรนแล้ว สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อบัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีการให้วงเงินแก่ลูกหนี้แบบ Revolving สามารถคงวงเงินที่อนุมัติให้แก่ลูกหนี้ดังกล่าวต่อไปได้ แต่ไม่สามารถเพิ่มวงเงินเกินกว่าที่อนุมัติไว้ เว้นแต่รายได้ของลูกหนี้จะเพิ่มขึ้นและวงเงิน</p>

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
	มาตรการผ่อนปรนหลักเกณฑ์สิ้นสุดลง สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการควรดำเนินการอย่างไร	ที่ได้รับไม่เกินกว่าที่หลักเกณฑ์กำหนด
การไม่จำกัดจำนวนผู้ให้สินเชื่อ สำหรับกรณีสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ (ไม่รวมสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน)		
7	การให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนหรือกระแสเงินสดหมุนเวียนเฉลี่ยต่อเดือนในบัญชีเงินฝากต่ำกว่า 30,000 บาท โดยไม่จำกัดจำนวนผู้ให้สินเชื่อ นั้น หากมาตรการสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2565 แล้ว สถาบันการเงินและผู้ประกอบการควรดำเนินการอย่างไร	<p>เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของมาตรการผ่อนปรนหลักเกณฑ์ในครั้งนี้แล้ว กรณีการให้สินเชื่อแบบ Term Loan สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการสามารถให้ลูกหนี้ทยอยจ่ายชำระหนี้ต่อไปได้ตามที่กำหนดในสัญญา แต่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการจะให้วงเงินสินเชื่อเพิ่มเติมแก่ลูกหนี้ไม่ได้ เว้นแต่ช่วงเวลาทบทวนดังกล่าว มีผู้ให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้นั้นไม่เกิน 3 ราย (นับรวมตัวสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการด้วย)</p> <p>ทั้งนี้ สำหรับการให้สินเชื่อแบบ Revolving สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการ สามารถวงเงินเดิมนูมีติให้แก่ลูกหนี้ดังกล่าวต่อไปได้</p>
การจัดขึ้นและการกันเงินสำรอง		
8	การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) ของหนังสือเวียนฉบับนี้ มีหลักการอย่างไร	หลักการของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) คือ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของลูกหนี้เป็นหลัก และสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขในการช่วยลดภาระการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ที่มากกว่าการขยายระยะเวลาการชำระหนี้เพียงอย่างเดียวที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ลูกหนี้สามารถผ่านสถานการณ์ที่ยากลำบากนี้ไปได้
9	สถาบันการเงินควรถือปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดขึ้นและการกันเงินสำรองอย่างไร หากมีการให้ความช่วยเหลือตามข้อ 3.3.1 (1) หรือ 3.3.1 (2) ของหนังสือเวียนฉบับนี้ แก่ลูกหนี้ 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> • ลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนในต่างประเทศ • ลูกหนี้ที่บันทึกบัญชีที่สาขาในต่างประเทศของสถาบันการเงิน (branch) หรือ บริษัทลูกที่จดทะเบียนในต่างประเทศซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงิน (subsidiary) • ลูกหนี้เงินกู้ร่วม (syndicated loan) 	ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดขึ้นและการกันเงินสำรอง สำหรับลูกหนี้ทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> • <u>กรณีที่เป็นลูกหนี้ของสาขาในต่างประเทศฯ หรือ บริษัทลูกที่จดทะเบียนในต่างประเทศฯ</u>: ให้ใช้หลักการ home host คือ ต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในประเทศนั้น ๆ (local regulations) แต่เมื่อจัดทำงบการเงินรวมซึ่งต้องนำงบการเงินของสาขาหรือบริษัทลูกดังกล่าวมารวมกับงบการเงินของสถาบันการเงินซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย ต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดขึ้นและการกันเงินสำรองของ ธปท. ซึ่งหากลูกหนีดังกล่าวได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) หรือ 3.3.1 (2) ของหนังสือเวียนฉบับนี้ ก็สามารถถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดขึ้นและการกันเงินสำรองในข้อ 3.3.2 (1) หรือ 3.3.2 (2) แล้วแต่กรณีได้

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		<ul style="list-style-type: none"> • กรณีที่เป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในประเทศไทย: หากลูกหนี้ดังกล่าวได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) หรือ 3.3.1 (2) ของหนังสือเวียนฉบับนี้ก็สามารถถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองในข้อ 3.3.2 (1) หรือ 3.3.2 (2) แล้วแต่กรณีได้
10	<p>การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยการปรับตารางการผ่อนชำระหนี้ โดยลดยอดผ่อนชำระเงินต้นในช่วงแรก ซึ่งระยะเวลาเงินกู้ อาจคงเดิมหรือขยายออกไปนั้น ถือเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) หรือไม่</p>	<p>การลดยอดผ่อนชำระเงินต้นในช่วงแรก ซึ่งระยะเวลาเงินกู้ อาจคงเดิมหรือขยายระยะเวลาเงินกู้ให้ยาวออกไป โดยไม่มีการลดภาระการจ่ายชำระหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) ให้แก่ลูกหนี้ อย่างเหมาะสม จะไม่ถือเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินลดยอดผ่อนชำระเงินต้นในช่วงแรก และมีการส่งผ่านความช่วยเหลืออื่น ๆ ตามข้อ 3.3.1 (1) ร่วมด้วยอย่างเหมาะสม ถือเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1)</p>
11	<p>กรณีลูกหนี้รายหนึ่งมีหลายบัญชี สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้แต่ละบัญชีด้วยวิธีต่าง ๆ โดยมีทั้งตามวิธีข้อ 3.3.1 (1) และข้อ 3.3.1 (2) ตามหนังสือฉบับนี้ สถาบันการเงินจะต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ดังกล่าวอย่างไร</p>	<p>ให้สถาบันการเงินพิจารณาว่าการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เข้าข่ายตามวิธีในข้อ 3.3.1 (1) หรือ ข้อ 3.3.1 (2) เป็นรายบัญชี อย่างไรก็ตามก็ดี กรณีลูกหนี้ธุรกิจซึ่งกระแสเงินสดของแต่ละบัญชีมีความเกี่ยวเนื่องกัน ให้สถาบันการเงินพิจารณาจัดกลุ่มตามวิธีข้อ 3.3.1 (1) หรือ ข้อ 3.3.1 (2) เป็นรายลูกหนี้ ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมแล้วเห็นว่าสถาบันการเงินได้ให้ประโยชน์กับลูกหนี้ตามวิธีข้อ 3.3.1 (1) มากกว่า สถาบันการเงินสามารถถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามข้อ 3.3.2 (1) ได้กับทุกบัญชีของลูกหนี้รายนั้น (ตัวอย่างเช่น ลูกหนี้มีหนี้ 5 บัญชี สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 4 บัญชีด้วยวิธีตามข้อ 3.3.1 (1) ส่วนอีก 1 บัญชีซึ่งอาจเป็นบัญชี working capital ที่คงเงื่อนไขเดิม สถาบันการเงินสามารถพิจารณาในภาพรวมว่าสถาบันการเงินได้ให้ประโยชน์กับลูกหนี้รายดังกล่าวด้วยวิธีตามข้อ 3.3.1 (1) เป็นรายลูกหนี้ทั้ง 5 บัญชีได้) ทั้งนี้ หากพิจารณาภาพรวมแล้วลูกหนี้ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยวิธีในข้อ 3.3.1 (2) เป็นส่วนใหญ่ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามเกณฑ์ข้อ 3.3.2 (1) ได้เฉพาะบัญชีที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามวิธีในข้อ 3.3.1 (1) ส่วนบัญชีอื่น ๆ ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยวิธี 3.3.1 (2) สถาบันการเงินต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามข้อ 3.3.2 (2) อย่างไรก็ตามก็ดี กรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถแยกได้ว่าแต่ละบัญชีปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามวิธี 3.3.1 (1) หรือ 3.3.1 (2) ให้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามข้อ 3.3.2 (2) ทั้งหมด</p>

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
12	กรณีที่สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามมาตรการของหนังสือฉบับนี้ไปแล้วครั้งแรกตามวิธีในข้อ 3.3.1 (1) จึงสามารถถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามข้อ 3.3.2 (1) ได้ ต่อมาลูกหนี้มาเจรจาขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้อีกครั้ง โดยเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามวิธีในข้อ 3.3.1 (2) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในครั้งที่สองนี้ สถาบันการเงินควรถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองอย่างไร	หลักการคือเงื่อนไขในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แต่ละครั้งต้องไม่แย่ลงไปกว่าเดิม หากการปรับโครงสร้างหนี้ตามหนังสือฉบับนี้ครั้งแรกเป็นไปตามวิธีในข้อ 3.3.1 (1) ซึ่งสถาบันการเงินสามารถถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามข้อ 3.3.2 (1) ได้ ต่อมาลูกหนี้มาเจรจาขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้อีกครั้ง ซึ่งเป็นวิธีในข้อ 3.3.1 (2) แต่ลูกหนี้ยังคงได้รับประโยชน์จากวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามข้อ 3.3.1 (1) เช่น ได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยจากสถาบันการเงินแล้ว ให้สถาบันการเงินยังคงถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามข้อ 3.3.2 (1) ได้
13	ตามแนวทางที่ระบุในข้อ 3.3.2 (2) ว่า หากสถาบันการเงินมีมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ตามหนังสือฉบับนี้ สถาบันการเงินสามารถคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ECL) จากยอดสินเชื่อคงค้างเฉพาะส่วนของวงเงินที่เบิกใช้แล้ว โดยไม่ต้องคำนวณผลขาดทุนดังกล่าวสำหรับวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ (unused credit line) นั้น สถาบันการเงินสามารถถือปฏิบัติกับลูกหนี้ในลักษณะใดได้บ้าง	หากสถาบันการเงินมีมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ตามหนังสือฉบับนี้ สถาบันการเงินสามารถคำนวณ ECL จากยอดสินเชื่อคงค้างเฉพาะส่วนของวงเงินที่เบิกใช้แล้วตามแนวทางดังกล่าวกับลูกหนี้ทั้งพอร์ตสินเชื่อของสถาบันการเงินนั้นได้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 64 ถึงวันที่ 31 ธ.ค. 66 ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ภายใต้สถานการณ์ที่ยากลำบากนี้ โดยให้ลูกหนี้ยังคงมีสภาพคล่อง/เงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในยามจำเป็น
14	กรณีสถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2564 ถึง 31 ธันวาคม 2566 ตามข้อ 3.3 ของหนังสือฉบับนี้ ซึ่งลูกหนี้ยังคงสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ที่ได้อนุญาตจนถึงปี 2567 สถาบันการเงินจะต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ดังกล่าวในปี 2567 อย่างไร	สถาบันการเงินยังคงจัดชั้นเดิม ณ วันที่ 1 มกราคม 2567 โดยติดตามคุณภาพลูกหนี้ที่เห็นว่าสามารถปฏิบัติตามสัญญาหรือไม่ โดยหากลูกหนี้ยังสามารถชำระหนี้ได้ ก็จะไม่ปรับชั้นไปยังชั้นที่มีความเสี่ยงสูงกว่า ซึ่งเป็นไปตามหลักการติดตามคุณภาพหนี้โดยปกติของสถาบันการเงิน
การรายงานข้อมูล		
15	ขอบเขตการรายงานข้อมูลในชุดข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ต่อ ธพท. ในข้อ 3.4.2 (1) ของหนังสือฉบับนี้เป็นอย่างไร	ให้สถาบันการเงินรายงานข้อมูลการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ภายใต้ข้อ 3.3 ของหนังสือฉบับนี้ มายัง ธพท. ใน “ชุดข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ (DS_DRD)” ให้ครอบคลุมลูกหนี้ด้อยคุณภาพและลูกหนี้ที่ไม่ด้อยคุณภาพ ทั้งกรณีมีส่วนสูญเสียและไม่มีส่วนสูญเสีย ดังนี้

ข้อ	คำถาม	คำตอบ														
		<p style="text-align: center;">สรุปการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการรายงานข้อมูล</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width: 25%;">สถานะของลูกหนี้</th> <th colspan="2" style="width: 40%;">การปรับปรุงโครงสร้างหนี้</th> <th rowspan="2" style="width: 35%;">การรายงานข้อมูลลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ต่อบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (NCB)</th> </tr> <tr> <th style="width: 15%;">มีส่วนสูญเสีย</th> <th style="width: 25%;">ไม่มีส่วนสูญเสีย</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ</td> <td colspan="2">เป็นการปรับปรุงโครงสร้างที่มีปัญหา (TDR)</td> <td>รายงาน “วันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้”¹</td> </tr> <tr> <td>ลูกหนี้ที่ไม่ด้อยคุณภาพ</td> <td>เป็น DR</td> <td>ไม่เป็น DR</td> <td>ไม่ต้องรายงาน “วันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้”</td> </tr> </tbody> </table> <p>¹สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจที่ NCB รับเป็นสมาชิกต้องรายงาน “วันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้” ต่อ NCB สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ ได้แก่ ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลา รวมกันเกินกว่า 90 วัน หรือ 3 เดือนนับแต่วันถึงกำหนดชำระ ทั้งที่มีหรือไม่มี ส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังกล่าว</p> <p>ทั้งนี้ เป็นไปตามคำถาม-คำตอบการรายงานชุดข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของ ธปท.</p> <p>https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/DataManagementSystem/ReportDoc/DGC/Pages/DGC.aspx</p>	สถานะของลูกหนี้	การปรับปรุงโครงสร้างหนี้		การรายงานข้อมูลลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ต่อบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (NCB)	มีส่วนสูญเสีย	ไม่มีส่วนสูญเสีย	ลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ	เป็นการปรับปรุงโครงสร้างที่มีปัญหา (TDR)		รายงาน “วันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้” ¹	ลูกหนี้ที่ไม่ด้อยคุณภาพ	เป็น DR	ไม่เป็น DR	ไม่ต้องรายงาน “วันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้”
สถานะของลูกหนี้	การปรับปรุงโครงสร้างหนี้			การรายงานข้อมูลลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ต่อบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (NCB)												
	มีส่วนสูญเสีย	ไม่มีส่วนสูญเสีย														
ลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ	เป็นการปรับปรุงโครงสร้างที่มีปัญหา (TDR)		รายงาน “วันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้” ¹													
ลูกหนี้ที่ไม่ด้อยคุณภาพ	เป็น DR	ไม่เป็น DR	ไม่ต้องรายงาน “วันที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้”													